

УДК 351.74:340.13:510.64

DOI <https://doi.org/10.32782/2078-3566-2026-2-03>

Валентин М'ЯЧИН

доктор економічних наук, професор
(Дніпровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро, Україна)

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1491-5100>
valentyn.miachyn@dduvs.edu.ua

Олег ЛЕВІН

кандидат історичних наук, доцент
(Дніпровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро, Україна)

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3501-3509>
oleh.levin@dduvs.edu.ua

ПРАВОВА НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ У ЗАКОНІ УКРАЇНИ «ПРО НАЦІОНАЛЬНУ ПОЛІЦІЮ»: НЕЧІТКО-ЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО АНАЛІЗУ ОЦІНОЧНИХ ПОНЯТЬ

У статті досліджено проблему правової невизначеності у Законі України «Про Національну поліцію» крізь призму нечітко-логічного підходу до аналізу оціночних понять у сфері правоохоронної діяльності. Обґрунтовано, що такі категорії, як «публічна безпека і порядок», «нагальна необхідність», «достатні підстави», «пропорційність», «ефективність», «можлива шкода», «безпосередня загроза життю», не мають чітких формальних меж і потребують контекстного тлумачення. Запропоновано розглядати нечітку логіку як допоміжний інструмент формалізації правової невизначеності, що дає змогу описувати поліцейські заходи через проміжні ступені прояву правових ознак та підвищувати обґрунтованість правозастосування у сфері публічної безпеки.

Ключові слова: правоохоронна діяльність, Національна поліція України, правова невизначеність, оціночні поняття, нечітка логіка, поліцейські заходи, пропорційність, публічна безпека, права людини, правозастосування.

Постановка проблеми. Правоохоронна діяльність Національної поліції України здійснюється в умовах постійної взаємодії між потребою забезпечення публічної безпеки і необхідністю неухильного дотримання прав та свобод людини. Саме тому чіткість правового регулювання поліцейських повноважень має принципове значення для законності, передбачуваності та обґрунтованості дій поліцейського. Водночас Закон України «Про Національну поліцію» містить значну кількість оціночних понять, які не завжди мають однозначні формальні межі. До таких категорій належать, зокрема, «публічна безпека

і порядок», «нагальна необхідність», «необхідні заходи», «достатні підстави», «пропорційність», «ефективність», «можлива шкода», «безпосередня загроза життю».

Проблемність використання таких понять полягає у тому, що вони застосовуються у ситуаціях, пов'язаних із поліцейським утручанням, обмеженням прав людини, перевіркою документів, поверхневою перевіркою, обмеженням пересування, застосуванням фізичної сили, спеціальних засобів або вогнепальної зброї. У кожному із цих випадків поліцейський має оцінити рівень загрози, поведінку особи, інтенсивність опору, наявність альтернативних заходів, терміновість реагування та можливі наслідки для прав людини. Через це одна й та сама правова норма може тлумачитися по-різному залежно від конкретної ситуації.

У зв'язку із цим виникає потреба в пошуку додаткових методологічних інструментів, які дають змогу не усунути оціночні поняття з правоохоронного законодавства, а формалізувати їхній зміст і зробити правовий аналіз більш структурованим. Одним із таких інструментів є нечітка логіка, що дає змогу описувати правові явища не лише через категорії «так/ні», «законно/незаконно», а й через проміжні ступені прояву ознак. Це особливо важливо для оцінювання необхідності, пропорційності та допустимості поліцейських заходів.

Аналіз публікацій, у яких започатковано вирішення цієї проблеми. Проблема тика правової невизначеності у правоохоронній діяльності має міждисциплінарний характер і поєднує питання теорії права, юридичної логіки, адміністративно-правового регулювання та сучасних формальних методів аналізу. У праці О. О. Помазана розкрито ознаки, зміст і види правоохоронної діяльності в Україні, зокрема її публічно-владну природу, професійний характер, спрямованість на охорону прав людини, підтримання правопорядку та зв'язок із застосуванням державного примусу [1]. Я. В. Ступник досліджує трансформацію правоохоронної діяльності в умовах правового режиму воєнного стану, акцентуючи увагу на необхідності збалансування національної безпеки та дотримання прав людини [2]. Загальні засади юридичної логіки та її значення для тлумачення правових норм висвітлено Н. Зленко і Т. Пономаренко [3]. Логічні підстави юридичної невизначеності досліджено О. М. Юркевич [4], а механізми її прояву та усунення у правовому регулюванні розглянуто С. В. Васильєвим [5]. Теоретичне значення принципу правової визначеності обґрунтовано Ю. І. Матвєєвою [6]. Зарубіжні дослідження демонструють можливість використання нечіткої логіки у правовому міркуванні, правовій інтерпретації та оцінюванні пропорційності [7–10]. Водночас недостатньо дослідженим залишається застосування нечітко-логічного підходу саме до оціночних понять Закону України «Про Національну поліцію» [11].

Мета статті полягає у дослідженні правової невизначеності в Законі України «Про Національну поліцію» крізь призму нечітко-логічного підходу до аналізу оціночних понять, що використовуються у сфері правоохоронної діяльності. Для досягнення поставленої мети передбачається виокремити найбільш характерні оціночні категорії цього Закону, з'ясувати їхній вплив на правозастосовну практику, визначити ступінь їх змістової розмитості та обґрунтувати можливість застосування інструментарію нечіткої логіки для формалізації правових понять, межі яких не можуть бути встановлені за класичним бінарним принципом «так/ні». Особливу увагу приділено можливості представлення таких категорій, як «публічна безпека і порядок», «нагальна необхідність», «достатні підстави», «пропорційність», «ефективність», «безпосередня загроза життю», у вигляді лінгвістичних змінних із відповідними рівнями прояву.

Виклад основного матеріалу. Правова невизначеність у сфері правоохоронної діяльності має особливе значення, оскільки діяльність Національної поліції України безпосередньо пов'язана із забезпеченням публічної безпеки і порядку, охороною прав та свобод людини, протидією злочинності, застосуванням превентивних поліцейських заходів та заходів примусу. На відміну від багатьох інших сфер правового регулювання правоохоронна діяльність часто здійснюється в умовах обмеженого часу, неповної інфор-

мації, підвищеного ризику, конфліктності ситуації та необхідності швидкого прийняття рішення. Саме тому норми Закону України «Про Національну поліцію» містять низку оціночних понять, зміст яких не завжди може бути встановлений за класичним бінарним принципом «так/ні».

Закон України «Про Національну поліцію» визначає правові засади організації та діяльності поліції, статус поліцейських, а також порядок проходження служби в Національній поліції України. Водночас у його положеннях використано такі категорії, як «публічна безпека і порядок», «нагальна необхідність», «необхідний обсяг», «необхідні заходи», «достатні підстави», «підозра», «може становити загрозу», «необхідна самооборона», «активний фізичний опір», «інтенсивність застосування сили», «можлива шкода», «явно незаконні розпорядження». Такі поняття мають відкритий, контекстний і ситуаційно залежний характер. Їх застосування потребує оцінки конкретних обставин: поведінки особи, рівня загрози, наявності ризику для життя і здоров'я людей, ступеня суспільної небезпеки, можливості застосування менш обмежувального заходу, співвідношення між метою втручання та можливою шкодою для прав людини.

Особливу роль у дослідженні правової невизначеності відіграє ст. 29 Закону України «Про Національну поліцію», у якій визначено вимоги до поліцейського заходу. У ній закріплено, що поліцейський захід має бути законним, необхідним, пропорційним та ефективним. Саме ці категорії є ключовими для аналізу правоохоронної діяльності з позицій нечіткої логіки. Наприклад, поняття «необхідність» не завжди може бути оцінене однозначно, оскільки в конкретній ситуації поліцейський має визначити, чи справді неможливо застосувати інший захід, чи буде він неефективним, чи заподіє вибраний захід найменшу шкоду особі та іншим людям. Так само поняття «пропорційність» вимагає зіставлення шкоди, яка може бути завдана правам і свободам людини, із благом, для захисту якого застосовується відповідний захід.

У класичній правовій логіці поліцейський захід переважно оцінюється як законний або незаконний, допустимий або недопустимий, обґрунтований або необґрунтований. Проте реальна правоохоронна практика значно складніша. Одна й та сама ситуація може містити різні рівні загрози, різний ступінь невідкладності, різну інтенсивність опору, різний обсяг інформації, якою володіє поліцейський на момент прийняття рішення. Тому доцільним є використання нечітко-логічного підходу, який дає змогу описувати правові явища через проміжні ступені прояву певної ознаки: низький, середній, високий, критичний; недостатній, прийнятний, надмірний; слабкий, помірний, істотний.

Нечітка логіка не замінює юридичної оцінки і не може автоматично ухвалювати рішення замість поліцейського, слідчого, суду чи іншого уповноваженого суб'єкта. Її значення полягає в іншому: вона може бути використана як допоміжний інструмент формалізації правової невизначеності, структурування юридично значущих факторів і зменшення ризику довільного тлумачення оціночних понять. У правоохоронній діяльності це особливо важливо, оскільки надмірна невизначеність може призводити як до необґрунтованого обмеження прав людини, так і до пасивності поліції у ситуаціях, коли необхідне своєчасне реагування.

Найбільш характерні приклади правової невизначеності у Законі України «Про Національну поліцію» можна подати у вигляді табл. 1.

Наведена табл. 1 свідчить, що правова невизначеність у Законі України «Про Національну поліцію» найбільшою мірою проявляється у тих положеннях, які регулюють межі поліцейського втручання, застосування превентивних заходів, заходів примусу, перевірку документів, поверхневу перевірку, обмеження пересування, застосування фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї. У цих випадках правова норма задає загальні межі дозволеної поведінки, але остаточне рішення залежить від оцінки фактичної ситуації.

Таблиця 1

**Приклади правової невизначеності у Законі України «Про Національну поліцію»
та можливості їх нечітко-логічного подання**

Стаття Закону	Оціночне / нечітке поняття	Короткий зміст правової невизначеності	Нечітко-логічне подання
1	2	3	4
Ст. 1	«публічна безпека і порядок»	Межа між незначним порушенням порядку і реальною загрозою публічній безпеці не завжди очевидна.	Рівень загрози: низький / середній / високий / критичний.
Ст. 2	«особи, які потребують допомоги»	Не завжди зрозуміло, коли особа справді потребує саме поліцейської допомоги.	Потреба в допомозі: низька / помірна / висока.
Ст. 7	«нагальна необхідність», «необхідний обсяг»	Оцінка нагальності та меж обмеження прав залежить від конкретної ситуації.	Нагальність: низька / середня / висока; обсяг втручання: мінімальний / помірний / надмірний.
Ст. 8	«явно незаконні розпорядження»	Потрібно оцінити очевидність протиправності наказу або розпорядження.	Очевидність незаконності: низька / середня / висока.
Ст. 9	«відкритість та прозорість»	Не завжди очевидно, яку інформацію можна оприлюднювати, а яку потрібно обмежити.	Рівень відкритості: низький / середній / високий.
Ст. 11	«тісна співпраця», «рівень довіри населення»	Довіра та якість взаємодії поліції з громадою мають оціночний характер.	Рівень довіри: низький / середній / високий.
Ст. 18	«необхідні заходи», «події, що загрожують безпеці»	Поліцейський має оцінити рівень загрози та необхідність реагування.	Необхідність реагування: слабка / помірна / висока / невідкладна.
Ст. 23	«превентивна та профілактична діяльність»	Виявлення причин правопорушень потребує оцінки ризиків і криміногенної ситуації.	Криміногенний ризик: низький / середній / високий.
Ст. 29	«необхідний», «пропорційний», «ефективний» захід	Ключова норма, де потрібно оцінити мету, ризики, альтернативи та можливу шкоду.	Необхідність: низька / середня / висока; пропорційність: недостатня / прийнятна / надмірна.
Ст. 30	«запобігання загрозам», «припинення порушень»	Потрібно визначити, чи є загроза достатньою для застосування заходу.	Рівень загрози: низький / середній / високий.
Ст. 31	«превентивні поліцейські заходи»	Вибір заходу залежить від поведінки особи, обстановки та наслідків бездіяльності.	Доцільність заходу: низька / середня / висока.
Ст. 32	«достатньо підстав вважати»	Межа між припущенням і достатньою підставою для перевірки документів є нечіткою.	Обґрунтованість підстав: низька / середня / висока.

Закінчення табл. 1

1	2	3	4
Ст. 33	«інформація, необхідна для виконання повноважень»	Оцінюється, чи може особа володіти значущою інформацією.	Імовірність володіння інформацією: низька / середня / висока.
Ст. 34	«може бути знаряддям чи об'єктом правопорушення»	Поверхнева перевірка потребує балансу між безпекою та приватністю особи.	Ризик наявності небезпечних предметів: низький / середній / високий.
Ст. 35	«достатні підстави»	Зупинення транспортного засобу потребує оцінки ознак порушення або причетності.	Обґрунтованість зупинення: низька / середня / висока.
Ст. 37	«може становити небезпеку», «обґрунтована необхідність»	Обмеження пересування є значним втручанням у свободу особи.	Рівень небезпеки: низький / середній / високий / критичний.
Ст. 42	«фізична сила», «спеціальні засоби», «вогнепальна зброя»	Вибір виду примусу залежить від загрози, опору та ризику шкоди.	Інтенсивність примусу: низька / середня / висока / критична.
Ст. 43	«інтенсивність застосування сили», «можлива шкода»	Потрібно оцінити характер правопорушення, опір особи та можливі наслідки.	Можлива шкода: незначна / істотна / критична.
Ст. 44	«забезпечення особистої безпеки», «припинення правопорушення»	Застосування фізичної сили залежить від реального рівня загрози й опору.	Рівень опору: слабкий / помірний / активний.
Ст. 45	«інтенсивність застосування спеціальних засобів»	Потрібно врахувати вік, стан здоров'я, поведінку особи та рівень небезпеки.	Інтенсивність засобу: мінімальна / помірна / значна.
Ст. 46	«винятковий захід», «безпосередня загроза життю»	Застосування зброї потребує миттєвої оцінки реальності та критичності загрози.	Допустимість зброї: недопустима / умовно допустима / необхідна.

Особливо показовою є ст. 29 Закону України «Про Національну поліцію», яка встановлює вимоги до поліцейського заходу. У цій статті одночасно використовуються категорії «необхідність», «пропорційність» та «ефективність». Із формально-юридичного погляду ці вимоги є обов'язковими критеріями правомірності дій поліції. Однак у практичному вимірі кожен із цих критеріїв має нечіткий характер. Наприклад, захід може бути частково необхідним, якщо ризик існує, але не є критичним; переважно пропорційним, якщо втручання у права особи відповідає загрози, але супроводжується певною шкодою; недостатньо ефективним, якщо формально захід застосовано, але він не забезпечує досягнення мети. У нечітко-логічній моделі ці критерії можуть бути представлені як вхідні змінні: рівень загрози, наявність альтернатив, можлива шкода, очікувана ефективність, ступінь втручання у права людини. Вихідною змінною може бути «рівень правомірності поліцейського заходу», який набуває значень: низький, середній, високий.

Не менш важливим є аналіз статей 32–34 Закону, які регулюють перевірку документів, опитування особи та поверхневу перевірку. У цих нормах неодноразово використову-

ється формула «достатньо підстав уважати». Саме вона створює значний простір для правової оцінки, оскільки «достатність» не є математично фіксованою величиною. В одній ситуації достатньою підставою може бути відповідність особи опису правопорушника, у другій – поведінка, що свідчить про уникнення контакту з поліцією, у третій – перебування особи у місці й часі, пов'язаних із учиненням правопорушення. Нечітко-логічний підхід дає змогу оцінювати обґрунтованість таких підстав за шкалою: слабка, помірна, істотна, висока. Це дає змогу не зводити аналіз до спрощеного висновку «підстави були/підстав не було», а враховувати силу, кількість і взаємозв'язок фактичних ознак.

Окремі уваги потребують статті 42–46 Закону України «Про Національну поліцію», які регулюють застосування поліцейських заходів примусу. Саме у цій сфері правова невідзначеність має найвищу практичну цінність, оскільки йдеться про можливе завдання фізичної шкоди, обмеження свободи, застосування спеціальних засобів або вогнепальної зброї. Наприклад, під час застосування фізичної сили поліцейський має оцінити рівень опору, характер правопорушення, загрозу для себе та інших осіб, можливість застосування менш інтенсивного заходу. У разі застосування спеціальних засобів додатково враховуються індивідуальні особливості особи, інтенсивність порушення, груповий характер дій, ризик ескалації конфлікту. У разі застосування вогнепальної зброї вирішальне значення має оцінка безпосередності загрози життю чи здоров'ю.

Нечітка логіка може бути використана для побудови моделі, у якій рішення про допустимість поліцейського заходу формується на основі кількох вхідних змінних. Наприклад, для оцінювання допустимості застосування фізичної сили такими змінними можуть бути: рівень загрози, інтенсивність опору, ризик шкоди для третіх осіб, наявність альтернативного заходу, терміновість реагування. Для оцінювання допустимості застосування вогнепальної зброї доцільно враховувати: безпосередність загрози, тяжкість можливої шкоди, наявність нападу, можливість попередження, ризик для сторонніх осіб, наявність менш небезпечних засобів реагування. Вихідною змінною може бути «ступінь допустимості застосування примусу», що має рівні: недопустимий, сумнівний, допустимий, необхідний.

Практичне значення такого підходу полягає не в автоматизації поліцейського рішення, а в підвищенні прозорості його оцінювання. Нечітко-логічна модель може виконувати аналітичну функцію під час службових розслідувань, оцінювання правомірності дій поліцейського, навчання майбутніх правоохоронців, підготовки методичних рекомендацій, аналізу типових ситуацій застосування поліцейських заходів. Вона дає змогу систематизувати юридично значущі фактори, показати їх взаємодію та пояснити, чому в одній ситуації певний захід є пропорційним, а в іншій – надмірним.

Отже, Закон України «Про Національну поліцію» містить значну кількість оціночних понять, без яких неможливо ефективно врегулювати динамічну та ризиковану сферу правоохоронної діяльності. Водночас саме ці поняття створюють простір для неоднакового тлумачення, суб'єктивізму та потенційного порушення прав людини. Нечітко-логічний підхід дає змогу розглядати правову невизначеність не лише як недолік законодавчої техніки, а й як складну характеристику правової норми, що потребує додаткової формалізації. Застосування нечіткої логіки до аналізу оціночних понять у Законі України «Про Національну поліцію» відкриває перспективи для поєднання юридичного тлумачення, логічного аналізу та формалізованого оцінювання ступеня прояву правових ознак у правоохоронній діяльності.

Висновки. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що правова невизначеність у Законі України «Про Національну поліцію» є об'єктивною властивістю багатьох норм, які регулюють правоохоронну діяльність в умовах ризику, неповної інформації, обмеженого часу та необхідності швидкого реагування. Аналіз положень Закону засвідчив наявність значної кількості оціночних понять, зокрема таких, як «публічна безпека і порядок», «нагальна необхідність», «необхідні заходи», «достатні підстави», «пропорційність»,

«ефективність», «можлива шкода», «безпосередня загроза життю». Їх застосування потребує урахування конкретних обставин, рівня загрози, поведінки особи, інтенсивності опору, наявності альтернативних заходів і можливого впливу на права людини.

Обґрунтовано, що нечітка логіка може бути використана як допоміжний інструмент формалізації таких оціночних понять. Вона дає змогу описувати правоохоронні ситуації не лише через категорії «законно/незаконно» чи «допустимо/недопустимо», а й через проміжні рівні прояву правових ознак: низький, середній, високий, критичний. Такий підхід сприяє структуризації правового аналізу, зменшенню суб'єктивізму, підвищенню прозорості оцінювання поліцейських заходів і забезпеченню більш збалансованого співвідношення між потребами публічної безпеки та гарантіями прав людини.

Список використаних джерел

1. Помазан О. О. Ознаки, зміст та види правоохоронної діяльності в Україні. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2025. № 1(34). С. 1013–1021. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2025.1.87>
2. Ступник Я. В. Трансформація правоохоронної діяльності в умовах правового режиму воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2026. № 1. Ч. 1. С. 100–107. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.01.1.15>
3. Зленко Н., Пономаренко Т. Юридична логіка : навчальний посібник. Суми : ФОП Цьома С. П., 2025. 168 с.
4. Юркевич О. М. Логічні підстави юридичної невизначеності: до постановки проблеми. *Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого*. 2010. № 3. С. 118–124.
5. Васильєв С. В. «Невизначеність» у механізмі правового регулювання процесуальних правовідносин та юридичні інструменти її усунення. *Правова держава*. 2021. № 42. С. 22–31. DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2021.42.232409>
6. Матвєєва Ю. І. Принцип правової визначеності як складник верховенства права : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Київ, 2019. 220 с.
7. Legrand J. Some guidelines for fuzzy sets application in legal reasoning. *Artificial Intelligence and Law*. 1999. № 7. P. 235–257. DOI: <https://doi.org/10.1023/A:1008357323873>
8. Perez O. Fuzzy Law: A Theory of Quasi-Legal Systems. *Canadian Journal of Law & Jurisprudence*. 2015. № 28(2). P. 343–370. DOI: <https://doi.org/10.1017/cjlj.2015.31>
9. Célia da Costa Pereira, Andrea G. B. Tettamanzi, Beishui Liao, Alessandra Malerba, Antonino Rotolo, et al. Combining Fuzzy Logic and Formal Argumentation for Legal Interpretation. ICAIL 2017 – 16th International Conference on Artificial Intelligence and Law, Jun 2017, London, United Kingdom. pp.49–58.
10. Mylonopoulos C. The contribution of fuzzy logic and comparative concepts to the rational application of proportionality stricto sensu. In R. Poscher (Ed.). *Proportionality in Crime Control and Criminal Justice*. Bloomsbury Publishing. 2022.
11. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII : станом на 08 червня 2026 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/print> (дата звернення: 08.06.2026).

References

1. Pomazan, O. O. (2025) Oznaky, zmist ta vydy pravookhoronnoi diialnosti v Ukraini [Features, content and types of law enforcement activity in Ukraine]. *Visnyk Kryminolohichnoi asotsiatsii Ukrainy*. № 1 (34), pp. 1013–1021. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2025.1.87> [in Ukr.].
2. Stupnyk, Ya. V. (2026) Transformatsiia pravookhoronnoi diialnosti v umovakh pravovoho rezhymu voiennoho stanu [Transformation of law enforcement activity under the legal regime of martial law]. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo*. № 1, part 1, pp. 100–107. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.01.1.15> [in Ukr.].
3. Zlenko, N., Ponomarenko, T. (2025) Yurydychna lohika [Legal logic]: navchalnyi posibnyk. Sumy: FOP Tsoma S. P. 168 p. [in Ukr.].
4. Yurkevych, O. M. (2010) Lohichni pidstavy yurydychnoi nevyznachenosti: do postanovky problemy [Logical foundations of legal uncertainty: towards the formulation of the problem]. *Visnyk Natsionalnoi yurydychnoi akademii Ukrainy imeni Yaroslava Mudroho*, 3, 118–124. [in Ukr.].

5. Vasyliiev, S. V. (2021) «Nevyznachenist» u mekhanizmi pravovoho rehuliuвання protsesualnykh pravovydnośyn ta yurydychni instrumenty yii usunennia [“Uncertainty” in the mechanism of legal regulation of procedural legal relations and legal instruments for its elimination]. *Pravova derzhava*, 42, 22–31. DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2021.42.232409> [in Ukr.].

6. Matvieieva, Yu. I. (2019) Pryntsyp pravovoi vyznachenosti yak skladova verkhovenstva prava [The principle of legal certainty as a component of the rule of law]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.01. Kyiv. 220 p. [in Ukr.].

7. Legrand, J. (1999). Some guidelines for fuzzy sets application in legal reasoning. *Artificial Intelligence and Law*. 7, 235–257. DOI: <https://doi.org/10.1023/A:1008357323873>

8. Perez, O. (2015) Fuzzy Law: A Theory of Quasi-Legal Systems. *Canadian Journal of Law & Jurisprudence*. 28(2), 343–370. DOI: <https://doi.org/10.1017/cjlj.2015.31>

9. Célia da Costa Pereira, Andrea, G. B. Tettamanzi, Beishui Liao, Alessandra Malerba, Antonino Rotolo, et al. Combining Fuzzy Logic and Formal Argumentation for Legal Interpretation. ICAIL 2017 – 16th International Conference on Artificial Intelligence and Law, Jun 2017, London, United Kingdom. pp. 49–58.

10. Mylonopoulos, C. (2022) The contribution of fuzzy logic and comparative concepts to the rational application of proportionality *stricto sensu*. In R. Poscher (Ed.), *Proportionality in Crime Control and Criminal Justice*. *Bloomsbury Publishing*.

11. Pro Natsionalnu politsiuu: Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 № 580-VIII: stanom na 08 chervnia 2026 r. [On the National Police: Law of Ukraine dated July 2, 2015 No. 580-VIII: as of June 8, 2026]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2015. № 40–41, art. 379. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/print> (accessed: 08.06.2026). [in Ukr.].

ABSTRACT

Valentyn Miachyn, Oleh Levin. Legal uncertainty in the Law of Ukraine «On the National Police»: a fuzzy-logic approach to the analysis of evaluative concepts

The article examines the problem of legal uncertainty in the Law of Ukraine “On the National Police” through the application of a fuzzy-logic approach to the analysis of evaluative legal concepts used in law enforcement activity. It is emphasized that the legal regulation of police powers contains a significant number of categories whose content cannot be fully determined by means of classical binary logic. Such concepts as «public safety and order», «urgent necessity», «necessary measures», «sufficient grounds», «proportionality», «effectiveness», «possible harm», and «immediate threat to life» require contextual interpretation and assessment of specific factual circumstances.

The article substantiates that legal uncertainty in the field of police activity should not be regarded solely as a defect of legislative technique. In many cases, it reflects the complexity and dynamism of law enforcement practice, which depends on the level of threat, the conduct of a person, the intensity of resistance, the availability of alternative measures, the urgency of response, and the possible impact on human rights. At the same time, excessive vagueness of evaluative concepts may lead to inconsistent interpretation of legal norms, subjectivity in the application of police measures, and risks of unjustified restriction of human rights and freedoms.

The authors propose to consider fuzzy logic as an auxiliary methodological tool for structuring the analysis of evaluative concepts in the Law of Ukraine «On the National Police». This approach makes it possible to describe legal phenomena not only through the categories «lawful» or «unlawful», «permissible» or «impermissible», but also through intermediate degrees of manifestation of a certain legal feature. The article demonstrates that evaluative concepts may be represented as linguistic variables with such levels as low, medium, high, or critical. This can contribute to improving the transparency of legal reasoning, reducing the risk of arbitrary interpretation, and ensuring a more balanced relationship between the needs of public safety and guarantees of human rights. Further research may focus on the development of applied fuzzy-logic models for assessing the necessity, proportionality, effectiveness, and admissibility of police measures in typical law enforcement situations.

Key words: law enforcement activity, National Police of Ukraine, legal uncertainty, evaluative concepts, fuzzy logic, police measures, proportionality, public safety, human rights, law enforcement practice.

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Дата першого надходження статті до видання: 08.06.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 24.06.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 28.08.2026